

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра суспільствознавчої освіти**

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТА
«ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА»
«Компетентнісне навчання громадянської освіти»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол № 6 від 26.08.2021 р.)

Завідувач кафедри

Г.Є. Стасюк

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 7 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів предмета
«Громадянська освіта»
«Компетентнісне навчання громадянської освіти»

Розробник: викладач кафедри суспільствознавчої освіти Гусаков І.М.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів предмета «Громадянська освіта» у їх підготовці до роботи, спрямованої на розвиток у здобувачів освіти здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, необхідних для соціалізації, свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, правової культури та громадянської активності відповідно до запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Напрямок: забезпечення і підтримка розвитку ключових компетентностей учнів засобами предмета «Громадянська освіта», зокрема:

1. Знання ключових цілей та принципів компетентнісного навчання предмета «Громадянська освіта».
2. Знання компетентнісно орієнтованих аспектів навчальних програм та дидактичних матеріалів з предмета «Громадянська освіта».
3. Розуміння змістових та методичних засад компетентнісного навчання предмета «Громадянська освіта».
4. Уміння використовувати актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти.

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна, очно-дистанційна)

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методики викладання, інноваційних технологій для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню здобувачів освіти;
- громадянська компетентність – уміння активно слухати та спостерігати, брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ: політику, право, права людини, культуру, релігію, історію, масмедіа, економіку тощо;

- мовно-комунікативна компетентність – уміння доступно і переконливо висловлювати власну думку на засадах толерантності і поваги до позиції іншого; застосовувати елементи медіаграмотності, використовувати можливості мови для розкриття тем громадянської освіти, розпізнавати мовні засоби впливу, володіти техніками переконування вести аргументовану дискусію на відповідну тематику;

- підприємницька компетентність – уміння генерувати нові ідеї та ініціативи, втілювати їх у життя, бути соціально мобільною, адаптивною, комунікабельною, відповідальною людиною; здатність використовувати позитивний досвід правової дійсності для прогнозування особистих поведінкових моделей та вибору дійових життєвих стратегій;

- інформаційно-цифрова компетентність – здатність використовувати цифрові технології для пошуку потрібної інформації, її нагромадження, перевірки крізь призму знань з медіаграмотності і впорядкування, досліджувати суспільні проблеми за допомогою сучасних засобів, робити і презентувати висновки, працювати онлайн в освітніх, соціальних та наукових проєктах, створювати вербальні й візуальні тексти, мультимедійні презентації та поширювати їх, виявляти маніпуляції інформацією у процесі аналізу повідомлень масмедіа, а також джерела та авторів інформації.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- Знає ключові цілі та принципи компетентнісного навчання предмета «Громадянська освіта».
- Знає компетентнісно орієнтовані аспекти навчальних програм та дидактичних матеріалів з предмета «Громадянська освіта».
- Розуміє змістові та методичні засади компетентнісного навчання предмета «Громадянська освіта».
- Уміє використовувати актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання (практичне, 1 година)

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година)

Модуль 1. Компетентнісне навчання предмета «Громадянська освіта»: загальні засади

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Компетентності у європейській та українській освітньо-правових парадигмах (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 1. Поняття «компетентність» та його суть.*
- 2. Європейські освітньо-правові засади формування компетентностей.*
- 3. Компетентнісний підхід в українському освітньому законодавстві. Змістові аспекти статті 12 Закону України «Про освіту».*

Тема 2. Ключові цілі та принципи компетентнісного навчання громадянської освіти (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 1. Ключові цілі компетентнісного навчання громадянської освіти.*
- 2. Ключові принципи компетентнісного навчання громадянської освіти.*

Тема 3. Компетентнісно орієнтовані аспекти навчальних програм та дидактичних матеріалів з громадянської освіти (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 1. Компетентнісний підхід у чинних навчальних програмах з громадянської освіти: аналіз документів.*
- 2. Компетентнісний підхід у дидактичних матеріалах на суспільствознавчу тематику: аналіз структури та змісту.*

Модуль 2. Компетентнісне навчання предмета «Громадянська освіта»: демократичні виміри

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Компетентнісне навчання громадянської освіти як інструмент впровадження демократичних цінностей у суспільстві (лекція, 4 години)

План лекційного заняття

- 1. Демократія, права людини, свобода, толерантність як важливі цінності сучасного суспільства.*
- 2. Змістові та методичні засади орієнтованого на демократичні цінності компетентнісного навчання громадянської освіти.*

Тема 2. Форум 1. Демократичні виміри компетентнісного навчання громадянської освіти: актуальні питання (2 години)

Модульна контрольна робота 1 (індивідуальне завдання для слухачів)

Модуль 3. Актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти (із ознайомленням з практичним досвідом роботи вчителів предмета «Громадянська освіта»)

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1. Актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти (із ознайомленням з практичним досвідом роботи вчителів предмета «Громадянська освіта») (практичне, 4 години)

План практичного заняття

- 1. Актуальність впровадження компетентнісного підходу при вивченні громадянської освіти у сучасній школі: практичний досвід.*
- 2. Методичний матеріал орієнтований на впровадження компетентнісного підходу при вивченні громадянської освіти: способи створення.*

Модуль 4. Варіант 1. Медіаграмотність як ключова компетентність сучасної людини та шляхи її набуття при вивченні предмета «Громадянська освіта»

Тема 1. Медіаграмотність: маніпуляції і пропаганда в медіапросторі. Шляхи їх розпізнавання (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

1. Медіа у суспільстві. Прийоми медіа-маніпуляцій.
2. Пропаганда та інформаційна війна як складові порушення прав людини.
3. Фейк та джінса: суть та шляхи розпізнавання
4. Стандарти подання інформації.

Тема 2. Медіаграмотність як складова громадянської освіти (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

1. Свобода слова як невід’ємна риса демократичного суспільства.
2. Протидія «мові ворожнечі» у світовому та українському вимірах.
3. Право на вільний доступ до інтернету та гідність людини.
4. Соціальні мережі у сучасних суспільних реаліях.

Тема 3. Форум 2. Набуття медіаграмотності при вивченні громадянської освіти: актуальні питання (2 години)

Модульна контрольна робота 2 (індивідуальне завдання для слухачів)

Модуль 4. Варіант 2. Інтегроване навчання предмета «Громадянська освіта»

Тема 1. Інтегроване навчання громадянської освіти: змістові аспекти та навчально-методичне забезпечення (лекція 4 год)

План лекційного заняття

1. Змістові аспекти інтегрованого навчання громадянської освіти.
2. Навчально-методичне забезпечення інтегрованого навчання громадянської освіти.

Тема 2. Форум 2. Інтегроване навчання громадянської освіти: актуальні питання (2 години)

Модульна контрольна робота 2 (індивідуальне завдання для слухачів)

Модуль 5. Освітня політика

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1.1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа.
(лекція, 2 години)

Тема 1.2. Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі.
(практичне, 2 години)

Вихідне діагностування, рефлексія *(практичне, 2 години)*

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачене виконання різних видів робіт: вхідне опитування; модульна контрольна робота 1, 2; участь у тематичних дискусіях (форумах); рефлексія.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Форум
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	
<i>Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання</i>			1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників</i>			1	
Модуль 1. Компетентнісне навчання предмета «Громадянська освіта»: загальні засади	6	6		
<i>Тема 1. Компетентності у європейській та українській освітньо-правових парадигмах</i>		2		
<i>Тема 2. Ключові цілі та принципи компетентнісного навчання громадянської освіти</i>		2		
<i>Тема 3. Компетентнісно орієнтовані аспекти навчальних програм та дидактичних матеріалів з громадянської освіти</i>		2		
Модуль 2. Компетентнісне навчання предмета «Громадянська освіта»: демократичні виміри	6	4		2
<i>Тема 1. Компетентнісне навчання громадянської освіти як інструмент впровадження демократичних цінностей у суспільстві</i>		4		
<i>Тема 2. Форум 1. Демократичні виміри компетентнісного навчання громадянської освіти: актуальні питання</i>				2
Модульна контрольна робота 1				
Модуль 3. Актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти (із ознайомленням з практичним досвідом роботи вчителів предмета «Громадянська освіта»)	4		4	

<i>Тема 1. Актуальний педагогічний досвід впровадження компетентнісного підходу при вивченні предмета «Громадянська освіта» у закладах загальної середньої освіти (із ознайомленням з практичним досвідом роботи вчителів предмета «Громадянська освіта»)</i>			4	
Модуль 4. Варіант 1. Медіаграмотність як ключова компетентність сучасної людини та шляхи її набуття при вивченні предмета «Громадянська освіта»	6	4		2
<i>Тема 1. Медіаграмотність: маніпуляції і пропаганда в медіапросторі. Шляхи їх розпізнавання</i>		2		
<i>Тема 2. Медіаграмотність як складова громадянської освіти</i>		2		
<i>Тема 3. Форум 2. Набуття медіаграмотності при вивченні громадянської освіти: актуальні питання</i>				2
Модульна контрольна робота 2				
Модуль 4. Варіант 2. Інтегроване навчання предмета «Громадянська освіта»	6	4		2
<i>Тема 1. Інтегроване навчання громадянської освіти: змістові аспекти та навчально-методичне забезпечення</i>		4		
<i>Тема 2. Форум 2. Інтегроване навчання громадянської освіти: актуальні питання</i>				2
Модульна контрольна робота 2				
Модуль 5. Освітня політика	4	2	2	
<i>Тема 1.1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа.</i>		2		
<i>Тема 1.2. Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі.</i>			2	
Вихідне діагностування, рефлексія	2		2	
Всього годин:	30	16	10	4